

УДК 340.13

Тітов М.О.¹, Саміло Г.О.²

¹ студ. гр. Ю-113 НУ «Запорізька політехніка»,

² канд. юрид. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФУНКЦІОНУВАННІ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Роль держави у функціонуванні механізму правового регулювання суспільних відносин є важливою і визначальною. Держава є головним суб'єктом правотворчості та правозастосування і виконує ряд ключових функцій:

1. Створення правових норм: Держава приймає закони, постанови, розпорядження та інші нормативно-правові акти, що визначають права та обов'язки громадян та організацій, а також порядок їх виконання. Ці акти виникають у результаті аналізу суспільних потреб, експертних досліджень та консультацій з громадськістю.

2. Забезпечення виконання правових норм: Держава використовує різні механізми для забезпечення дотримання законів. Це може включати поліцію, прокуратуру, податкові служби та інші органи, які забезпечують виконання законів та покладені на них обов'язки.

3. Захист прав та свобод громадян: Держава гарантує захист прав та свобод громадян через систему правосуддя. Громадяни мають право звертатися до суду для захисту своїх прав від будь-яких порушень або зловживань.

4. Організація судової системи: Держава створює та утримує судову систему, яка вирішує правові спори та конфлікти між учасниками суспільних відносин. Ця система включає суди різних рівнів та спеціалізацій.

5. Забезпечення виконання рішень суду: Держава забезпечує виконання рішень суду через виконавчі служби та інші механізми. Це необхідно для забезпечення правопорядку та виконання закону в суспільстві.

Отже, держава відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного та справедливого механізму правового регулювання суспільних відносин.

Держава впливає на суспільні відносини через систему правових норм, що закріплені в нормативно-правових актах. До основних правових форм впливу належать:

- Нормативно-правові акти: закони, постанови, укази, розпорядження тощо. Ці акти встановлюють загальні правила поведінки для всіх учасників суспільних відносин.

- Індивідуальні правові акти: договори, накази, рішення судів тощо. Ці акти регулюють конкретні правовідносини за участю певних суб'єктів.

- Правові прецеденти: рішення судів у конкретних справах, які стають зразком для вирішення аналогічних справ у майбутньому.

Держава використовує різні методи впливу на суспільні відносини, щоб досягти бажаного результату. До основних методів належать:

- Імперативний метод: метод владних приписів, який зобов'язує суб'єктів права діяти певним чином. Цей метод використовується, коли необхідне чітке регулювання поведінки, наприклад, у сфері охорони здоров'я, безпеки дорожнього руху тощо.

- Диспозитивний метод: метод автономії волі учасників суспільних відносин, який надає їм можливість самостійно регулювати свої права та обов'язки. Цей метод використовується, коли немає гострої потреби у втручанні держави, наприклад, у сфері цивільних правовідносин.

- Рекомендаційний метод: метод впливу, який не має обов'язкового характеру, але дає учасникам суспільних відносин зразки поведінки. Цей

метод використовується, коли важливо стимулювати певну поведінку, але не доцільно її жорстко регламентувати.

Важливо зазначити, що

- Держава використовує різні правові форми та методи впливу в комплексі, залежно від конкретних суспільних відносин, які потребують регулювання.

- Вплив держави на суспільні відносини має бути законним, обґрунтованим та пропорційним.

- Держава повинна забезпечувати баланс між публічними та приватними інтересами.